

O.W. KUUSINEN

VALITUT
TEOKSET

(1918—1964)

Kustannusliike Edistys
Moskova

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen huomattavan toimihenkilön O. W. Kuusisen Valittuihin teoksiin on otettu hänen kirjoituksia, puheita, alustuksia ja esitelmiä vuosilta 1918—1964. O. W. Kuusisen kirjoituksissa käsitellään Neuvostoliiton kommunistisen rakennustyön ja kommunistisen liikkeen marxismin-leninisin periaatteisiin pohjautuvan yhtenäisyyden peruskysymyksiä. O. W. Kuusisen teoreettisessa perinnössä on huomattava sija Suomen työväenliikkeen kysymyksillä.

KUSTANTAJALTA

Otto Wille Kuusinen syntyi Laukaassa räätälin perheessä lokakuun 4. päivänä 1881, opiskeli vuosina 1892—1900 Jyväskylän lyseossa ja sittemmin Helsingin yliopiston historiallis-kielitieteellisessä osastossa, jossa suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1905.

O. W. Kuusinen oli Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen huomattavia ja vanhimpia toimihenkilöitä. Hänen vallankumouksellinen toimintansa alkoi välittömässä yhteydessä Suomen työväenluokan taisteluun ja Venäjän vallankumousliikkeen. Hän osallistui aktiivisesti sosialististen ylioppilaskerhojen toimintaan ja liittyi 1904 Suomen Sosialidemokraattiseen Puolueeseen. Kohta sen jälkeen hän oli sosialidemokraattisen puolueen vasemmistolaista siipeä edustaneiden »siltasaarelaisten» johtavia miehiä ja esiintyi Suomen sosialidemokraattien oikeistijohtoa vastaan. Vuoden 1905 vallankumouksellisen nousun aikoihin hän oli Helsingin työväen Punakaartin erään osaston päällikkönä.

V. 1908 O. W. Kuusinen valittiin Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen puoluetoimikuntaan. Hän toimitti vuosina 1906—1908 puolueen teoreettista julkaisua »Sosialistista Aikakauslehteä» ja oli vuosina 1907—1916 sosialidemokraattisen puolueen päälehden »Työmiehen» toimittajana. Samoihin aikoihin hänet valittiin useaan otteeseen Suomen eduskunnan jäseneksi. Hän oli niin ikään edustajana II Internationaalin Kööpenhaminan (1910) ja Baselin (1912)

kongresseissa. Baselin kongressissa hän äänesti sodanuhkaa vastaan tähdätyt päätöslausekset puolesta.

Elokuussa 1917 hän tapasi salaa eräässä yksityisasunnossa Helsingissä V. I. Leninin. Tällä tapaamisella oli suuri merkitys O. W. Kuusisen myöhemmälle toiminnalle. Hän kirjoitti sittemmin: »Vladimir Iljitšin tapaaminen teki minuun innostavan vaikutuksen ja herätti palavan halun tutkia hänen teoksiaan... Vladimir Iljitšin kehotuksesta pyrin Suomen eduskunnassa kärjistämään taistelua Kerenskin väliaikaista hallitusta vastaan.»

Tammikuussa 1918, kun Suomen työväenluokka nousi Suuren Lokakuun vaikutuksesta aseelliseen taisteluun taantumusporvariston sortovaltaa vastaan, O. W. Kuusisesta tuli vallankumoushallituksen (Kansanvaltuuskunnan) valistusasiain valtuutettu. Kun sitten valkokaartilaiskannan Mannerheimin ja keisarillisen Saksan joukot tukahduttivat työväen vallankumouksen ja pystyttivät Suomeen verisen terrorikomennon, O. W. Kuusisen täytyi poistua yhdessä muiden suomalaisten vallankumousmiesten kanssa kotimaastaan. Hän siirtyi Neuvosto-Venäjälle.

Elokuussa 1918 Moskovassa pidettiin Suomen Kommunistisen Puolueen perustava kokous. O. W. Kuusinen oli puolueen perustajajäseniä. Hänen alustuksensa pohjalta kokous hyväksyi päätöksen Suomen Kommunistisen Puolueen perustamisesta. Maaliskuussa 1919 Moskovassa alkoi Kommunistisen Internationaalin I kongressi, jossa O. W. Kuusinen edusti Suomen Kommunistista Puoluetta. Heti ensimmäisessä istunnossa pitämässään puheessa hän kannatti Leninin ehdotusta Kommunistisen Internationaalin perustamisesta.

Toukokuussa 1919 Kuusinen lähti Suomen Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean valtuutettuna kotimaahansa maanalaiseen työhön. Hän johti seuraavan vuoden kesäkuuhun asti maanalaista puoluejärjestöä, solmi yhteyksiä taistelutovereihin ja pohti heidän kanssaan, miten vallankumouksellinen työväenliike on järjestettävä illegaalisissa oloissa. Tehtävänä ei ollut yksinomaan maanalaisten kommunististen järjestöjen toiminnan järjestäminen, vaan myös sellaisen legaalisen työväenpuolueen muodostaminen, joka olisi ollut luokkataistelun kannalla ja kiinteässä yhteydessä kommunisteihin. Vuonna 1920 saatiin taantumusporvariston innokkaan apurin V. Tannerin johtaman sosialidemokraattisen puolueen jäsenistön suurin ja parhain osa eroamaan

mainitusta puolueesta ja muodostamaan melko laaja legaalinen Sosialistinen Työväenpuolue. Uusi työväenpuolue oli yhteistoiminnassa kommunistisen puolueen kanssa ja teki huomattavaa poliittista työtä joukkojen keskuudessa kolmen vuoden ajan, kunnes hallitus sen hajotti. Keskustellessaan v. 1921 ulkomaalaisten toverien kanssa V. I. Lenin puhui Suomen vasemmistososialistisesta työväenpuolueesta sanoen sen olevan hyvänä esimerkkinä legaalisen ja illegaalisen toiminnan yhdistämisestä.

O. W. Kuusisen innokas toiminta vallankumouksellisen työväenliikkeen järjestämiseksi ei voinut pysyä kauan salassa. Jo 1919 työpaikoilla tiedettiin, että hän oli Helsingissä, ja tämä innosti työmiehiä. Sitä vastoin taantumusporvaristo katsoi Kuusisen leppymättömäksi vihamiehekseen ja teki kaiken mahdollisen saadakseen pidätetyksi tämän rohkean vallankumousmiehen. Ilmiantajalle luvattiin kymmenien tuhansien markkojen palkkio. Helmikuussa 1920 levisi hälyttävä huhu, että etsivä poliisi oli ampunut Kuusisen Pohjanlahden jäällä. Viisi tuhatta Helsingin työläistä järjesti sen johdosta mielenosoituksen. Oikeistososialidemokraattisetkin lehdet julkaisivat kirjoituksia, joissa puhuttiin Kuusisen ansioista työväenliikkeen johtomiehenä. Ulkomailta tuli Suomen hallitukselle tuhansia kirjeitä ja sähköitä, joissa paheksuttiin poliisin väkivallantekoa ja tuomittiin se. Poliittinen tilanne kärjistyi maassa siinä määrin, että sosialidemokraattien eduskuntaryhmä katsoi aiheelliseksi tehdä välikysymyksen.

Etsivä poliisi antoi lehdistössä »selityksen». Siinä sanottiin, että Kuusisen pidättäminen oli annettu etsivä Koivukosken tehtäväksi. Tämä oli kertomansa mukaan havainnut Vaasan lähistöllä hiihtäjän ja luullut tätä Kuusiseksi. Kun tämä ei ollut totellut pysähtymisvaatimusta, ohrana oli ampunut.

Tapaus muodostui ennen näkemättömäksi skandaaliksi hallituspiireissä ja fasisin taantumuksen pahaksi tappioksi. Kuusinen julkaisi Suomen porvariston johtomiehille osoitetun kirjeen, jossa paljasti heidän politiikkansa toivottomuuden ja halpamaisuuden.

Noina kuumeisina päivinä Suomen Kommunistinen Puolue sai paljon uusia ystäviä ja auttajia. Niinpä O. W. Kuusisen murhaa koskevan huhupuheen järkyttämänä muuan työläisnainen sanoi olevansa valmis antamaan vainotulle paikan asunnossaan. Hän pitikin sanansa, kun häneltä jon-

kin ajan kuluttua kysyttiin, voisiko hän antaa piilopaikan Kuusiselle.

Kesällä 1920 Kuusinen pääsi vaivoin pakenemaan Ruotisiin ja palasi vuoden 1921 alussa Norjan ja Muurmannin kautta Moskovaan.

O. W. Kuusinen oli kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen aktiivisia toimihenkilöitä. Hän osallistui Kommunistisen Internationaalin I, III ja sitä seuraavien kongressien työhön. Kuusinen toimi monia vuosia yhdessä Leninin kanssa. Hän aloitti toimintansa Kominternissa Leninin välittömällä ohjauksella. Hän laati Leninin toimeksiannosta ja ohjeiden mukaisesti kommunististen puolueiden järjestörakennetta ja toimintamenetelmiä koskevan teesiluonnoksen, joka hyväksyttiin sitten Kominternin III kongressissa. Samoihin aikoihin Kuusinen julkaisi useita tärkeitä kirjoituksia, joissa käsiteltiin puolueen strategiaa ja taktiikkaa sekä järjestötyötä ja jotka esittivät huomattavaa osaa nuorten kommunististen puolueiden aatteellisessa ja järjestöllisessä lujittamisessa. Lenin arvosti korkealle O. W. Kuusisen ansiot ja kyvyt. Eräässä asiakirjassa vuodelta 1921 Lenin sanoo tutustuneensa mielihyvällä Kuusisen artikkeliin ja teeseihin. »Hän tietää ja ajattelee», Lenin kirjoitti Kuusisesta eräässä toisessa kirjeessä alleviivaten sanan »ajattelee». Vaatiessaan, että Kuusisen teesit luettaisiin ehdottomasti Kominternin kongressissa, Vladimir Iljitš sanoi niiden koituvan hyvin suureksi hyödyksi.

Kominternin III kongressissa O. W. Kuusinen valittiin Toimeenpanevan Komitean jäseneksi. Toimiessaan 1921—1939 Kominternin Puhemiehistön jäsenenä ja Toimeenpanevan Komitean yhtenä sihteerinä hän noudatti johdonmukaisesti leniniläistä linjaa ja pyrki lujittamaan kaikin voimin kommunistien kansainvälistä yhtenäisyyttä. Kominternin Toimeenpanevan Komitean edustajana tai valtuuskunnan jäsenenä Kuusinen oli usein välittömässä yhteydessä eri maiden kommunistisiin veljespuolueisiin.

Ammattivallankumouksellisena ja oppineena marxistileninistinä Kuusinen osasi yhdistää erinomaisesti käytännöllisen toiminnan ja kommunistisen liikkeen teorian syvälisen kehittelyn. Tämä vallankumouksellisen teorian ja käytännön ykseys oli hänen poliittisen toimintansa arvokkaimpia puolia.

Olessaan enemmän kuin 18 vuotta johtavassa työssä Kommunistisessa Internationaalissa Kuusinen laati melkoi-

sen määrän Kominternin asiakirjoja ja kirjoitti paljon kirjasia ja artikkeleja kansainvälisistä kysymyksistä. Hän esiintyi monesti Kominternin kongresseissa ja täysistunnoissa kommunistisen ja työväenliikkeen tärkeiden kysymysten alustajana.

V. 1940 O. W. Kuusinen valittiin Karjalais-Suomalaisen Sosialistisen Neuvostotasavallan Korkeimman Neuvoston Puhemiehistön puheenjohtajaksi. Tässä toimessa hän oli lähes 17 vuotta ja omisti paljon voimia ja aikaa tasavallan talous- ja kulttuurielämän kehittämiseksi. K-SSNT:n Korkeimman Neuvoston ensimmäisessä istunnossa hän teki alustuksen tasavallan perustuslaista. K-SSNT:n Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean toimikunnan jäsenenä hän osallistui tasavallan puoluejärjestön toimintaan. Hänen kompuolueen edustajakokouksissa ja KK:n kokouksissa sekä tasavallan Korkeimman Neuvoston istunnoissa pitämänsä puheet samoin kuin paikallisessa lehdistössä julkaistut kirjoituksensa herättivät aina elävää kiinnostusta.

Suuren isänmaallisen sodan vuosina O. W. Kuusinen teki varsin tuloksellista työtä Karjalassa kutsuen tasavallan työtätekeviä puolustamaan neuvostoisänmaata. Hän suoritti puolueen ja hallituksen antamia erikoistehtäviä, kävi monta kertaa rintamalla, piti puheita joukko-osastoissa ja vihollisen selustaan lähteville partisaaneille. Artikkeleissaan ja alustuksissaan O. W. Kuusinen paljasti vakuuttavalla tavalla Hitlerin Saksan ja sen vasallin, Suomen hallitusklikin, anastuspolitiikan alkujuuret ja osoitti maailman vapauttarakastaville kansoille tien, joka oli pelastava ne fasistiselta rutolta.

O. W. Kuusinen osallistui varsin laajasti valtiolliseen toimintaan Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistön varapuheenjohtajana, Neuvostoliiton parlamenttiryhmän puheenjohtajana, Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Kansallisuuksien Neuvoston Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana.

O. W. Kuusinen oli vuodesta 1941 NKP:n Keskuskomitean jäsenenä ja v. 1957 hänet valittiin NKP:n KK:n Puhemiehistön jäseneksi ja KK:n sihteeriksi. Yhdessä muiden kommunistisen puolueen ja neuvostohallituksen johtajien kanssa hän kävi tinkimättömästi taistelua leniniläisten puolue- ja valtioelämän normien ennallistamiseksi ja avartamiseksi puolustaen NKP:n politiikan leniniläistä suuntaa.

O. W. Kuusinen auttoi ansiokkaalla tavalla selittämään ja toteuttamaan sitä maailman kommunistisen liikkeen poliittista linjaa, joka on ilmaistu vuoden 1957 julistuksessa ja vuoden 1960 julkilausumassa. Marxisti-leninistinä hän piti aina velvollisuutenaan käydä periaatteellista taistelua oikeisto- ja vasemmisto-opportunisteja, nurkkakuntalaisia ja hajottajia vastaan ja lujittaa kansainvälisen kommunistisen liikkeen rivien yhtenäisyyttä.

»Erittäin sivistyneenä marxilaisena», kirjoittivat kommunistisen puolueen ja neuvostohallituksen johtajat, »huomatavana teoreetikkona ja oppineena O. W. Kuusinen osallistui tehokkaalla tavalla tieteellisen kommunismin, vallankumousliikkeen strategian ja taktiikan ajankohtaisten ongelmien selvittelyyn. Hänen tieteelliset teoksensa, alustuksensa, puheensa, lehtikirjoituksensa todistavat hänen harrastustensa ja tietojensa monipuolisuutta ja ovat esimerkkinä luovasta suhtautumisesta Marxin ja Leninin oppiin, elämänprosessien ja vallankumouksellisen käytännön erittelyyn.»

Kommunistinen puolue ja neuvostohallitus arvostivat korkealle O. W. Kuusisen ansiot myöntämällä hänelle Sosialistisen Työn Sankarin kunnianimen ja palkitsemalla hänet neljällä Leninin kunniamerkillä. Neuvostoliiton tiedemiehet valitsivat O. W. Kuusisen Neuvostoliiton Tiedekatemian varsinaiseksi jäseneksi.

Monivuotisen poliittisen toimintansa ajalta O. W. Kuusinen jätti jälkeensä laajan teoreettisen jäämistön. Jo ennen v. 1918, ollessaan Suomen sosialidemokraattisen liikkeen riveissä ja sen vasemmistosiiiven johdossa, hän kirjoitti työväenliikkeen kysymyksistä useita teoreettisia kirjoituksia, sanomalehtiartikkeleja ja erilaisia kirjasia, mm. taloustieteen oppikirjan puoluekouluja varten.

Tähän kokoelmaan on otettu vain vähäinen osa kirjoituksista, jotka on kirjoitettu vuoden 1918, ts. Suomen Kommunistisen Puolueen perustamisajan, ja vuoden 1964 helmikuun välisenä aikana. Puheiden ja alustusten lisäksi nidokseen on otettu erinäisiä artikkeleja ja kirjasia sekä pikakirjoiteselosteita.

Kokoelma alkaa Vladimir Iljitš Leninille osoitetulla kirjeellä, joka on O. W. Kuusisen laatima. Kirje hyväksyttiin 3. syyskuuta 1918 Suomen Kommunistisen Puolueen perus-

tavassa kokouksessa ja lähetettiin Leninille, joka siihen aikaan oli sairaana. Mainituissa asiakirjassa selitetään, mistä syystä Suomen työväen vallankumous kärsi tappion 1918. Kuusinen on käsitellyt tarkemmin tätä aihetta teoksessaan »Suomen vallankumouksesta».

Vuosien 1918—1925 aikaisista kirjoituksista kokoelmaan on otettu, paitsi tunnetut »Teesit kommunististen puolueiden rakenteesta ja järjestötoiminnasta», artikkelit »Perisynti», »Venäjän johdolla», »Yhteenvedot VKP:ssä esiintyneestä oppositiosta», »Leninin neuvojen soveltaminen kapitalistimaiden kommunististen puolueiden organisaatiotyössä». Niissä käsitellään leninismiin järjestöperiaatteita, osoitetaan demokraattisen sentralismin olemus, korostetaan demokraattisuuden ja sentralismin jakamatonta, elimellistä eikä muodollista yhteyttä.

Kokoelmaan on otettu O. W. Kuusisen alustus »Kommunististen puolueiden toiminta joukkojen keskuudessa», jonka hän teki Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennetussa täysistunnossa (1926), Kominternin Toimeenpanevan Komitean X täysistunnossa (1929) tehty alustus »Kansainvälinen tilanne ja Kominternin tehtävät» sekä artikkeli, jonka pohjaksi hän on ottanut Kominternin VII kongressissa (1935) pitämänsä puheen »Nuoriso ja taistelu fasismia ja sodanvaaraa vastaan».

O. W. Kuusisen teoreettisessa jäämistössä on huomattava sija Suomen työväenliikkeen kysymyksillä ja Neuvostoliiton ja Suomen välisiä suhteita koskevilla ongelmilla. Suomen Kommunistisen Puolueen pääsihteeri Ville Pessi sanoi Moskovassa surujuhlassa: »Meille suomalaisille Otto Wille Kuusinen oli läheinen ja rakas. Kun hän tuli kuusikymmentä vuotta sitten Suomen työväenliikkeeseen, hänestä kasvoi nopeasti terävän älynsä ja rohkean taistelijanmielensä ansiosta maamme vallankumouksellisen työväenliikkeen tunnustettu johtaja.»

Monien vuosikymmenien ajan O. W. Kuusinen vaikutti huomattavalla tavalla Suomen Kommunistisen Puolueen kehitykseen ja toimi innokkaasti Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välisen ystävyuden hyväksi. Kirjasessa »Suomi ilman naamiota» ja kirjoituksessa »Mitä Hitlerin suomalaisten apurien oikeusjuttu on tuonut päivänvaloon» hän paljastaa Rytin—Tannerin sotarikolliskoplan, joka saattoi Suomen kansan häpeälliseen sotaan Neuvostoliittoa vastaan. Kun sota päättyi ja Suomi siirtyi ulkopoliitikassaan uusille

raiteille, O. W. Kuusinen tervehti sydämensä pohjasta Neuvostoliitolle ystävällismielistä Suomen ulkopoliittista suuntausta, joka on saanut ilmauksensa Paasikiven — Kekkonen linjana.

Vuoden 1943 syksystä aina 50-luvun alkuun O. W. Kuusinen toimi muiden töittensä ohessa »Novoje vremja» aika-kausjulkaisun toimituksessa. Hän julkaisi (väliin nimimerkillä N. Baltiiski) joukon kansainvälisiä kysymyksiä käsitteleviä artikkeleja. Kokoelmaan on otettu muutamia niistä: »Lehdistön vapaudesta ja vastuusta», »Isänmaallisuudesta», »Oletteko Neuvostoliiton puolella vai sitä vastaan?» ym.

O. W. Kuusinen joutui työskentelemään yhdessä useiden kansainvälisen kommunistisen liikkeen huomattavimpien toimihenkilöiden kanssa. Kokoelmassa julkaistaan hänen puheensa, joka on omistettu Georgi Dimitroville.

Kuusinen oli huomattava Karjalan ja Suomen kulttuurin tuntija. Hän ymmärsi Suomen ja Karjalan kansan taidetta ja kirjallisuutta. Vapaa-aikoina hän kirjoitti runoja ja sävelsi, antoi tieteellisiä ohjeita suomalaista työläisrunoutta koskevista kysymyksissä. Kuusisen sydämenasiana oli varsinkin kansanrunouden suuraarten, karjalais-suomalaisen eepoksen Kalevalan saattaminen laajojen lukijajoukkojen käyttöön. Hän jos kukaan ymmärsi syvästi Kalevalan edistykellisen hengen ja merkityksen. Kokoelmaan on otettu johdanto, jonka O. W. Kuusinen kirjoitti erästä Kalevalan uutta painosta varten.

Lähes kolmannes kokoelmassa julkaistusta aineistosta on O. W. Kuusisen poliittisen toiminnan viimeisiltä vuosilta. Tältä ajalta ovat puheet, jotka hän piti NKP:n XX ja XXI edustajakokouksessa ja eräissä veljespuolueiden kongresseissa, V. I. Leninin syntymän 90-vuotispäivänä pidetty juhlapuhe ja joukko muita tärkeitä tuotteita, joissa käsitellään sellaisia peruskysymyksiä kuin kommunismin rakentamista Neuvostoliitossa, marxismin-leninismin ja prolettaarisen internationalismin vankkumattomiin periaatteisiin pohjaavaa maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä ja eheyttä.

Olllessaan jo lähes 80-vuotias O. W. Kuusinen laati NKP:n KK:n toimeksiannosta teoksen »Marxismin-leninismin perusteet», jossa luovalla tavalla summeerataan NKP:n XX ja XXII edustajakokouksen, vuoden 1957 julistuksen ja vuoden 1960 julkilausuman ajatussisältö. Tämä teos on

tavallaan yhteenveto Kuusisen monipuolisesta teoreettisesta tutkimustyöstä.

Luettaessa eräitä O. W. Kuusisen tuotteita, jotka on kirjoitettu 20-luvun lopulla ja 30-luvulla, on syytä ottaa huomioon seuraavaa:

Toinen maailmansota ja sodanjälkeinen myrskyisä yhteiskunnallinen ja poliittinen kehitys, joka on johtanut sosialismin voimien jättiläismäiseen kasvuun, ovat tuoneet kansainvälisiin suhteisiin paljon uutta ja merkittävää, mikä ei voinut kuvastua tai tulla huomioon otetuksi O. W. Kuusisen ennen sotaa kirjoittamissa tuotteissa. Sen vuoksi hänen erinäisissä senaikaisissa kirjoituksissaan on säilynyt jälkiä — varsinkin taktiikan kysymyksissä — arvioista ja väitteistä, jotka sittemmin ovat vanhentuneet. Kuusinen itse kiinnitti myöhemmissä tuotteissaan huomiota tähän seikkaan. Niinpä hän sanoi NKP:n XX edustajakokouksessa pitämässään puheessa: »...meikäläisillä historioitsijoilla ja propagandisteilla on syytä tutkia arvostelevasti ja tarkistaa myös eräitä... julkaisujamme, esimerkiksi Kominternin VI kongressin tunnettuja teesejä siirtomaakysymyksestä. Tarkoitin konkreettisesti näissä teeseissä tehtyä siirtomaiden ja puolisuverenisten maiden kansallisen porvariston luonnehdintaa ja sen osuuden arviointia. Tässä arviossa oli jo siihen aikaan, kun mainitut siirtomaakysymystä koskevat teesit laadittiin, tietty lahkolaisuuden leima. Nykyajan muuttuneissa olosuhteissa, kun Neuvostoliiton arvovalta on suuresti kasvanut, tuo arvio ei lainkaan vastaa todellisuutta.»

Eräät tuotteet julkaistaan hieman lyhenneltyinä.

Aineiston on valmistanut julkaisukuntoon *N. I. Ivanov*.